

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale Migratie
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3338685

Uw kenmerk
168412.02U

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 8 juli 2021

Onderwerp Antwoorden vragen over het Europees migratie- en asielpact

Op 12 mei jl. hebben leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad meerdere vragen gesteld over de voorstellen uit het Europees Migratie- en Asielpact (het Pact) dat de Europese Commissie op 23 september 2020 heeft gepubliceerd. Mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, treft u hieronder de beantwoording aan.

De leden van de VVD-fractie stellen dat de voorstellen van de Europese Commissie nauwelijks ingaan op het terugdringen van irreguliere migratie. Het kabinet wijst de leden erop dat de voorstellen gemeld in de overkoepelende Commissie mededeling van 23 september 2020 en de wetgevende voorstellen die sindsdien zijn gepubliceerd in samenhang moeten worden gezien. Uitgangspunt van de Commissievoorstellen is om te komen tot een versterkt Europees asiel- en migratiebeleid dat een antwoord biedt op de huidige en toekomstige uitdagingen: het tegengaan van irreguliere migratie door middel van intensievere samenwerking met derde landen, versterkte procedures in de Europese Unie inclusief terugkeer en het bevorderen van reguliere migratie, mede op basis van de noden en omstandigheden op de arbeidsmarkt.

Voorts stellen de leden van de VVD-fractie enkele vragen over het bevorderen van legale migratie. Legale migratie kan in algemene zin bijdragen aan het tegengaan van eventuele tekorten op de arbeidsmarkt. De Wet arbeid vreemdelingen biedt de ruimte om, als er geen prioriteit genietend aanbod is, een tewerkstellingsvergunning te verlenen. De werkgever moet dan wel kunnen aantonen voldoende wervingsinspanningen te hebben verricht om de vacature te vervullen met aanbod binnen Nederland of EU/EER. Dit geeft de mogelijkheid om arbeidsmigratie af te stemmen op de concrete behoefte op de arbeidsmarkt. Daarnaast zet het kabinet in op het bevorderen van kennismigratie en het aantrekken van kennismigranten, omdat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de Nederlandse (kennis-)economie, innovatieve slagkracht en concurrentiepositie.

Desondanks, meent het kabinet dat legale migratie geen structurele oplossing biedt voor de tekorten op de arbeidsmarkt die door vergrijzing ontstaan. Een antwoord op de uitdagingen van vergrijzing zal gevonden moeten worden in een combinatie van beleidsmaatregelen.

Wanneer het gaat om hooggekwalificeerde arbeidsmigranten is het belangrijk dat Nederland, in de wereldwijde concurrentie om talent, aantrekkelijk blijft. Voor kennismigranten geldt daarom een soepeler toelatingsregime, met onder meer kortere procedures.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Ten aanzien van de vragen van de leden van de VVD-fractie inzake het risico op 'brain drain' en rotationele migratie kan het volgende worden gesteld. Mocht Nederland besluiten geschoolde migranten te willen aantrekken uit ontwikkelingslanden, dan dient ook het risico van brain drain, en de nadelige gevolgen daarvan voor de landen van herkomst, meegenomen te worden. Het aantrekken van arbeidsmigranten uit ontwikkelingslanden zal daarom bij voorkeur moeten plaatsvinden binnen een kader waarbij ook rekening gehouden wordt met de belangen van het land van herkomst. Zo zouden daarbij afspraken kunnen worden gemaakt over het ontwikkelen van incentives en programma's om te bevorderen dat arbeidsmigranten naar het land van herkomst terugkeren, of andere flankerende maatregelen die mede ten goede komen aan het land van herkomst.

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Onderdeel van rotationele migratie is het maken van afspraken over de terugkeer van migranten na afloop van hun vergunning. Op dit moment is de huidige wet- en regelgeving niet ingericht op rotationele migratie. Binnen de bestaande kaders is het garanderen van tijdelijkheid niet mogelijk. Eventuele initiatieven ter aanpassing van de bestaande regelgeving laat ik over aan een nieuw kabinet. Een eerste vergunning voor regulier verblijf, bijvoorbeeld in het kader van arbeid of studie, is in nagenoeg alle gevallen overigens tijdelijk van aard. Afhankelijk van de situatie kan een migrant met een tijdelijke vergunning in aanmerking komen voor een verlenging en uiteindelijk een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Indien de migrant niet in aanmerking komt voor verlenging, dient de migrant Nederland te verlaten.

Met betrekking tot vragen van de leden van de VVD-fractie inzake een monitoringsysteem, gaat het kabinet ervan uit dat de VVD-fractie doelt op het monitoringsysteem dat onderdeel is van het voorstel voor de verordening inzake een screening procedure. Dit betreft een onafhankelijk monitoringsmechanisme in elke lidstaat. Zoals het kabinet het voorstel begrijpt, is er geen sprake van vereiste toestemming van de lidstaten vooraf om toegang te verlenen aan waarnemers tot de procedure zoals door de leden van de VVD-fractie wordt gesteld. Met een dergelijke beperking zou het mechanisme niet effectief zijn, ook ten opzichte van reeds bestaande monitoringsmechanismen in de terugkeerrichtlijn.

Tot slot merkt het kabinet in reactie op de vragen inzake terugkeer op dat volgens de voorstellen van de Commissie de samenwerking met derde landen wordt geïntensiveerd o.a. om irreguliere migratie naar de EU zo veel mogelijk te voorkomen. Alle relevante instrumenten kunnen worden ingezet om de migratiesamenwerking te versterken, waaronder ook terugkeer. Een voorbeeld hiervan is artikel 25bis van de Visumcode, waarbij het mogelijk is om visummaatregelen te nemen afhankelijk van de medewerking aan terugkeer.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks en PvdA gezamenlijk

Het kabinet herkent zich niet in het door de leden van de GroenLinks en PvdA-fracties geschetste beeld ten aanzien van de positionering van Nederland in de Raad. Nederland neemt een constructieve houding in t.a.v. de voorstellen van de

Commissie, gericht op het realiseren van structurele oplossingen en een duurzaam Europees migratie- en asielbeleid. De aanpak van irreguliere secundaire migratie in het Schengengebied is inderdaad een prioriteit voor het kabinet. Net als een effectieve grensprocedure, opvang in de regio, verbeteren van terugkeer, een voorspelbaar en effectief solidariteitsmechanisme in het geval van aanhoudende disproportionele druk, en ook versterkte samenwerking met derde landen en de aanpak van grondoorzaken van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding. Hierover heeft het kabinet veelvuldig contact met de Europese Commissie, vertegenwoordigers van verschillende lidstaten en relevante (internationale) organisaties. Als onderdeel van het gebruikelijke wetgevingstraject dient nu eerst in Raadsverband te worden gekomen tot een gemeenschappelijke positie. Helaas moet het kabinet constateren dat er op dit moment nog geen sprake is van een brede consensus. Als gevolg van de opstelling van verschillende groepen lidstaten constateert het kabinet dat er evenmin sprake is van een duidelijke constructieve meerderheid.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Het solidariteitsmechanisme

Voorts stellen de leden van de van de fracties van GroenLinks en PvdA meerdere vragen ten aanzien van het voorgestelde solidariteitsmechanisme. De inzet van het kabinet is om structurele Europese verbeteringen en structurele solidariteit hand in hand te laten gaan, waarbij alle lidstaten hun verantwoordelijkheid nemen. Daarbij onderschrijft het kabinet het belang van het Dublin-systeem als zijnde een EU-instrument om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek. Een goed werkend Dublin-systeem is essentieel om enerzijds te regelen dat ieder asielverzoek door een lidstaat wordt behandeld en anderzijds om secundaire migratie tegen te gaan. Tegelijk onderschrijft het kabinet het belang van een structureel solidariteitsmechanisme voor lidstaten die onder aanhoudende disproportionele druk staan. Deze twee mechanismes staan elkaar niet in de weg. Het kabinet is van mening dat o.a. het door het Commissie voorgestelde solidariteitsmechanisme kan worden gezien als een vorm van structurele solidariteit. In de ontwerpverordening betreffende asiel- en migratiebeheer is, in artikel 50, neergelegd dat de beoordeling van de migratiedruk inhoudt dat de situatie in de betrokken lidstaat in de voorafgaande zes maanden wordt vergeleken met de algemene situatie in de Unie, waarbij wordt gekeken naar met name het aantal asielverzoeken en terugkeerbesluiten. Het kabinet vindt het belangrijk dat het mechanisme voorspelbaar is en de asielsituatie/-druk in de verschillende lidstaten op een objectieve wijze wordt vergeleken. Bij de bepaling van asieldruk dient evenwel ook het aantal verstrekte asielvergunningen te worden meegewogen. Hoewel ook de lasten van opvang en asielprocedure aanzienlijk zijn, wordt de asieldruk uiteindelijk vooral bepaald door de uitkomst van de procedure. In geval van asielverlening is deze belasting het hoogst. Deze impliceert immers een langdurige en veelal permanente committering om betrokkenen en eventuele nareizende gezinsleden in de eigen samenleving op te nemen.

De vraag of de huidige situatie in Griekenland onder migratiedruk valt, kan op dit moment niet worden beantwoord. Daartoe is o.a. inzicht nodig in de exacte samenstelling van die instroom en de door de Griekse asieldienst genomen besluiten in de genoemde periode van zes maanden. Hierbij merkt het kabinet overigens wel op dat het aantal aankomsten in Griekenland sterk is gedaald. In 2020 was sprake circa 14.000 aankomsten, een daling van 85%. Ook in 2021 blijft de instroom tot nu toe laag met circa 3.000 aankomsten, waarvan meer dan de helft via de landsgrens met Turkije.

Vervolgens vragen de leden naar de toepassing van het voorgestelde correctiemechanisme. Het kabinet realiseert zich dat bij ieder systeem dat wordt voorgesteld, ook kritische kanttekeningen kunnen worden geplaatst. Dat geldt voor de Commissievoorstellen, maar evenzo voor alternatieve voorstellen die door derden worden geschetst. Het kabinet vindt het van belang dat het nieuwe stelsel onder meer (i) zal zijn gebaseerd op objectieve verantwoordelijkheidscriteria, (ii) regelt dat er voor iedere asielzoeker een verantwoordelijke lidstaat is die inhoudelijk zijn asielverzoek zal beoordelen, (iii) het zonder toestemming doorreizen naar een volgende lidstaat tegengaat en (iv) goed uitvoerbaar is. Daarbij moeten lidstaten die hun verantwoordelijkheid nemen en die te maken krijgen met een aanhoudende disproportionele druk kunnen rekenen op solidariteit, waaraan iedere lidstaat bijdraagt. Het solidariteitsmechanisme voor migratiedruk, inclusief correctiemechanisme, zoals voorgesteld door de Commissie, is weliswaar complex, maar lijkt te garanderen dat iedere lidstaat zijn *faire share* aan solidariteitsmaatregelen levert.

Voorts begrijpt het kabinet dat de Commissie maatwerk wilt verrichten bij het toepassen van het solidariteitsmechanisme. Dit houdt in dat de Commissie, nadat is vastgesteld dat er sprake is van migratiedruk, in kaart zal brengen wat die lidstaat nodig heeft, zodat de door de andere lidstaten geboden solidariteit aansluit bij de geconstateerde noden. Indien onvoldoende solidariteit wordt geboden op het vlak van herplaatsing/terugkeersponsorschap, zorgt het correctiemechanisme er inderdaad voor dat alsnog 50% van de *faire share* met betrekking tot de zogenoemde "people solidarity" (herplaatsing en terugkeersponsoring) wordt geboden door de lidstaten die eerder voor een andere solidariteitsvorm hebben gekozen. Daarbij is het inderdaad zo dat een lidstaat altijd kan blijven opteren voor solidariteit in de vorm van terugkeersponsoring in plaats van herplaatsen van asielzoekers. Vreemdelingen die niet worden herplaatst naar andere lidstaten, blijven dan de verantwoordelijkheid van de lidstaat waar zij zich bevinden.

In reactie op vragen van de leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie naar de toepassing van flexibele solidariteit merkt het kabinet op dat iedere lidstaat de verantwoordelijkheid heeft om een adequaat asielstelsel te hebben dat in staat is schommelingen in de eigen instroom adequaat te kunnen afhandelen, waarbij onder de gebruikelijk voorwaarden operationele ondersteuning kan worden gevraagd van het EASO en Frontex. Voor de situatie waarin een lidstaat een disproportionele druk ervaart, heeft de Commissie het solidariteitsmechanisme voor migratiedruk voorgesteld. Onder de lidstaten bestaat verdeeldheid over o.a. het verplichte karakter van herplaatsing en over het aantal verschillende solidariteitsmaatregelen waartussen lidstaten kunnen kiezen. Met deze realiteit moet rekening worden gehouden bij het vinden van een gekwalificeerde meerderheid voor de nieuwe wetgeving, waaronder het solidariteitsmechanisme. Het kabinet zet in op een eerlijke verdeelsleutel op basis van objectieve criteria, waarbij moet worden voorkomen dat landen hun verantwoordelijkheid ontlopen. Ten aanzien van lidstaten die zich niet zullen houden aan de in de definitieve wetgeving neergelegde *faire share* verplichtingen, kan de Commissie een inbreukprocedure starten. Gelet op het demissionaire karakter van dit kabinet, ligt het niet voor de hand dat het kabinet het standpunt t.a.v. herplaatsing nu wijzigt.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Tevens vragen de aan het woord zijnde leden naar een reactie op de stelling dat de solidariteitsmaatregel van terugkeersponsoring zal leiden tot het heen en weer slepen van personen. De Commissie baseert haar voorstellen voor terugkeersponsoring op de aannahme dat bij een goede inzet van een sponsorende lidstaat én medewerking van de uitgeprocedeerde asielzoeker, terugkeer binnen de gestelde termijn van acht maanden te realiseren moet zijn. Hoewel de mogelijkheid tot overname van de uitgeprocedeerde asielzoeker door de sponsorende lidstaat onderdeel is van de Commissievoorstellen, hoeft dit dus niet aan de orde te zijn. Daarnaast is het onderliggende doel van het solidariteitsmechanisme dat de druk op de begunstigde lidstaat wordt verlicht. Het voorstel om vreemdelingen over te laten nemen door de sponsorende lidstaat, als terugkeer realiseren binnen de gestelde termijn niet is gelukt, draagt hieraan bij.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Voorts vragen de leden van de Groen Links en PvdA fracties naar de beoogde uitvoering en werking van de voorgestelde screening- en grensprocedure. Onderdeel van het voorstel voor een ontwerpverordening inzake asiel- en migratiebeheer is dat iedere lidstaat een nationale strategie dient op te stellen, zodat er voldoende capaciteit is om een doeltreffend asiel- en migratiebeheersysteem uit te voeren overeenkomstig de in die Verordening neergelegde beginselen. Lidstaten kunnen, onder voorwaarden, aanspraak maken op operationele hulp van EASO en Frontex. In het geval dat een lidstaat migratiedruk ervaart, treedt het solidariteitsmechanisme in werking om de druk op die lidstaat te verlichten. Als onderdeel hiervan kunnen lidstaten solidariteit aanbieden in de vorm van, onder andere, capaciteitsopbouw op het gebied van asiel, opvang en terugkeer. In het voorstel van de Europese Commissie is opgenomen hoe de financiering van de screeningsprocedure zijn beslag zal krijgen. In het BNC-fiche¹, dat uw Kamer is toegekomen, is opgenomen dat de totale financiële middelen die nodig zijn om de uitvoering van dit voorstel te realiseren, door de Commissie worden geraamd op 417,626 miljoen euro voor de periode 2021-2027. Wat betreft de EU-begroting is het kabinet van mening dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het MFK 2014-2020 en het MFK 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Het is in dit stadium niet mogelijk een goede inschatting te geven van de totale implementatiekosten (aanpassingen processen, hardware, software en ontwikkelwerkzaamheden aan informatiesystemen, zowel centraal als bij ketenpartners, capaciteit bij de uitvoerende organisaties) van de Screeningsverordening. Eventuele budgettaire gevolgen voor de nationale begroting zullen worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels inzake budgetdiscipline.

De screeningsverordening biedt lidstaten een handvat om op een geharmoniseerde wijze tweedelijns grenscontroles uit te voeren. Het voorstel faciliteert en synchroniseert het raadplegen van systemen. De meeste van die bevoegdheden bestaan al onder de huidige regelgeving. Deze werden echter niet altijd consequent toegepast door alle lidstaten. Daarmee is harmonisatie en verduidelijking de belangrijkste meerwaarde die dit nieuwe voorstel biedt. De tweedelijns controle in de screeningsverordening ziet op een, van andere onderdelen van het grensproces te onderscheiden, proces. Het kabinet heeft

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2020-2021, 22112, nr. 2958

begrip voor de keuze van de Europese Commissie om dit proces onder te brengen in een aparte verordening.

Het voorstel laat bewust ruimte aan de lidstaten om te bepalen waar en in welke locaties deze procedures zouden moeten worden toegepast. Een kardinaal punt is dat de lidstaten borgen dat er geen ongeautoriseerde toegang tot het grondgebied van de lidstaten plaatsvindt. Uit oogpunt van proportionaliteit kunnen lidstaten dat proces ook vormgeven zonder gebruik te maken van vrijheid ontnemende mogelijkheden. Net als de Schengengrenscodes bevat de Screeningsverordening geen detentie bepalingen en wordt dit aan de lidstaten gelaten. De screeningsprocedure gaat vooraf aan een (eventuele) asielprocedure, de bepalingen van de Opvangrichtlijn (EU 2013/33) zijn dan ook niet van toepassing.

Met betrekking tot de opmerking van Vluchtelingenwerk en ECRE dat de grensprocedure een "tweederangsprocedure" is, wijst de regering op het feit dat de grensprocedure ook nu al geldt voor zaken waarin waarschijnlijk is dat deze buiten behandeling worden gesteld of als kennelijk ongegrond zullen worden afgewezen. De Nederlandse grensprocedure laat zien dat dit op zorgvuldige wijze kan. Die procedure is voorzien van juridische waarborgen, rechtsbijstand en een beroepsmogelijkheid. De regering verwerpt het vooroordeel dat een procedure alleen voldoende grondig is als deze lang duurt. Met betrekking tot de rechtsmiddelen merkt de regering op dat uit jurisprudentie blijkt dat de toegang tot een onafhankelijke rechter voldoende is. De jurisprudentie biedt geen enkel aanknopingspunt voor de aannahme dat meerdere instanties noodzakelijk zijn.

De screeningsprocedure richt zich inderdaad op het verzamelen van informatie. Dit wordt vastgelegd in het dossier. Er vindt geen besluitvorming plaats. Voor zover de juistheid van de verkregen informatie wordt betwist kan dat aan de orde worden gesteld in de procedure die volgt op de screening.

In reactie op de vragen m.b.t. het risico op vreemdelingendetentie benadrukt het kabinet het standpunt dat de grensprocedure op een humane wijze vormgegeven kan en moet worden. Zo gebeurt dat immers in Nederland ook al. Dit betekent ook dat minimumeisen gesteld moeten worden aan de faciliteiten. Het is aan de Europese Commissie om toe te zien op de naleving van het Unierecht. Indien aan alle voorwaarden wordt voldaan, en aan de zijde van de staat een aanzienlijk belang bestaat, is in theorie denkbaar dat een vreemdeling 12 weken en in totaal 18 maanden wordt gedetineerd. Dat is overigens ook nu het geval op basis van de regels van het acquis. Ervaring leert dat de bewaring reeds lang voor het aflopen van die termijn wordt beëindigd, doordat de vreemdeling terugkeert, of een belangenafweging in het voordeel van de vreemdeling wordt gemaakt.

Tijdens de grensprocedure wordt getracht kwetsbaarheid nauwkeurig vast te stellen. Indien een vreemdeling kwetsbaar is en niet op passende wijze in de grensprocedure kan worden behandeld, dient de grensprocedure te worden beëindigd. Ongeacht de stand van de procedure. Dit is al de praktijk. Nederland heeft beleidsmatig de detentie van minderjarigen voor de grensprocedure uitgesloten. Nederland is niet voornemens dit beleid aan te passen.

Met betrekking tot terugkeer vanuit de grensprocedure geldt uiteraard dat terugkeer snel kan worden gerealiseerd als de vreemdeling en het derde land zijn medewerking verleend. De gestelde termijn van 12 weken is dan ook geen

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

onrealistische termijn. Zoals deze leden hiervoor opmerken, kan detentie ook langer dan 12 weken duren, bijvoorbeeld als de vreemdeling geen medewerking verleent.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Voorts vragen de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA naar de wijze waarop de standpunten van het kabinet t.a.v. de grensprocedure zich verhouden tot het standpunt dat de rechten van asielzoekers moeten worden behouden. Personen die niet aan de voorwaarden voldoen die de EU Lidstaten in de Schengen Grenscode met elkaar hebben afgesproken dienen geen toegang te krijgen tot het Schengengebied. Het enkele feit dat iemand een asielaanvraag indient, maakt dat niet anders. In de grensprocedure kunnen degenen die dat willen asiel aanvragen – het recht om asiel aan te vragen blijft uiteraard gewaarborgd. Als de aanvraag niet-ontvankelijk is, of kwalificeert voor een afwijzing in een versnelde procedure, volgt de beslissing in de grensprocedure. Dat moet gelden voor alle aanvragen die weinig kansrijk zijn, en zou niet beperkt moeten zijn tot personen afkomstig uit landen met een laag inwilligingspercentage in de asielprocedure. Gezien de steeds meer gemengde asielstromen en, als gevolg daarvan, de prevalentie van minder kansrijke aanvragen, verwelkomt de regering de mogelijkheid om deze aanvragen op een efficiëntere maar passende wijze te behandelen. De huidige Nederlandse grensprocedure laat zien dat dit op zorgvuldige wijze kan. De grensprocedure betekent dus niet dat noodzakelijke rechten niet behouden blijven. De procedure is immers voorzien van juridische waarborgen, rechtsbijstand en een beroepsmogelijkheid.

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

De stelling dat het crisismechanisme kan leiden tot onzorgvuldige processen op grote schaal wordt niet door het kabinet onderschreven. Personen die niet de juiste documenten hebben voor grensoverschrijding dienen in beginsel geen toegang te krijgen tot het Schengengebied. Dit vloeit voort uit de Schengengrenscode. In de grensprocedure kunnen degenen die dat willen asielaanvragen. Als de aanvraag niet-ontvankelijk is, of zich leent voor een afwijzing in een versnelde procedure, volgt de beslissing in deze grensprocedure. Als blijkt dat een aanvraag een langere beoordeling vergt, krijgt de aanvrager, volgens het voorstel van de Commissie, na twaalf weken alsnog toegang tot het grondgebied om het verdere verloop van de procedure af te wachten. Het blijft een individuele toets met de waarborgen die horen bij een zorgvuldige procedure.

Met het oog op het bovenstaande beginnen in de Nederlandse praktijk alle asielaanvragen die aan de buitengrens worden ingediend in de grensprocedure. Daarom zal het percentage van 75 procent weinig invloed hebben op de Nederlandse praktijk. Overigens zij opgemerkt dat het aan de lidstaten wordt gelaten of zij dit percentage willen toepassen.

Samenwerking met derde landen

Vervolgens stellen de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA vragen over de samenwerking met derde landen. Zoals uw Kamer bekend is, staat - in de brede relaties die Nederland en de EU met derde landen heeft - het respecteren van mensenrechten en internationale standaarden hoog op de agenda van het kabinet. Zo ook waar het migratiesamenwerking betreft. De EU is in gesprek met de Libische autoriteiten over het respecteren van mensenrechten en internationale standaarden. Daarbij staat voorop dat de EU, en met haar het kabinet, erop inzet om met landen als Libië in gesprek te blijven om stappen te kunnen zetten in de verbetering van de situatie voor migranten en vluchtelingen

aldaar. Dit is ook onderdeel van de inzet van het kabinet tijdens de JBZ-Raad en weerklinkt duidelijk in de voorstellen voor een nieuw pact van de Europese Commissie. Naast aandacht voor mensenrechten en internationale standaarden is in de voorstellen ook nadrukkelijk neergelegd dat de partnerschappen voor beide partijen – de EU en het betreffende derde land – van meerwaarde moeten zijn.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Het kabinet is het niet eens met de lezing van Artsen Zonder Grenzen dat een integrale benadering, zoals het kabinet die nastreeft, leidt tot een hoofdprioritering op het tegengaan van irreguliere migratie. De integrale migratieagenda die de grondslag vormt voor het migratiebeleid van dit kabinet gaat nadrukkelijk over zes gelijkwaardige pijlers die bovendien met elkaar samenhangen. In de relatie met derde landen zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet op alle pijlers. Daarover is uw Kamer onder meer geïnformeerd via de voortgangsrapportage van de integrale migratieagenda.² Het kabinet kan zich evenmin vinden in de notie dat de beperking van irreguliere migratie inherent problematisch is en leidt tot schendingen van rechten van asielzoekers. Het tegengaan van irreguliere migratie behelst diverse interventies, waaronder de aanpak van grondoorzaken van irreguliere migratie, het informeren van migranten over de risico's van irreguliere migratie, het tegengaan van mensensmokkel en mensenhandel en vrijwillige terugkeer en re-integratie. Dit zijn interventies die naast het voorkomen van irreguliere migratiedruk voor landen van bestemming, zoals Nederland, juist de significante gevaren die vaak gepaard gaan met irreguliere migratie, aanpakken.

Monitoringssysteem

In reactie op de vragen over het voorgestelde monitoringssysteem, verwijst het kabinet naar de beantwoording van een gelijkkluidende vraag gesteld door de VVD-fractie.

Mogelijkheden van legale migratie

Daarnaast stellen de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA verschillende vragen over legale migratie. Ook vragen zij om een appreciatie van de voorstellen gedaan door prof. Mr. T. de Lange in haar bijdrage aan de deskundigenbijeenkomst van 2 maart jl. Het zijn zonder meer interessante voorstellen die een nadere overdenking en uitwerking vergen. Het ligt in de rede dit over te laten aan een nieuw kabinet.

Ten aanzien van de suggestie dat het eerder toekennen van een langdurig ingezetene status de flexibiliteit kan bevorderen om gaten in de Europese arbeidsmarkt te vullen, merkt het kabinet op dat de mobiliteit binnen de EU van vreemdelingen met een langdurig ingezetene status beperkt is, evenals overigens de mobiliteit van EU-burgers zelf. Voor een belangrijk deel hangt dit samen met de verschillen in taal en cultuur tussen de lidstaten die een drempel opwerpen voor mobiliteit. Het is dan ook niet zeker of het eerder toekennen van de status van langdurig ingezetene zal leiden tot een grotere mobiliteit. Daarnaast zijn er ook andere belemmeringen, zoals de arbeidsmarkttoets, die lidstaten kunnen toepassen in het eerste jaar dat een langdurig ingezetene derdelander gebruikt maakt van zijn recht op intra-EU mobiliteit, die de flexibiliteit beperken om gaten in de Europese arbeidsmarkt te vullen.

² Kamerstuk II, Vergaderjaar 2020-2021, 19637, nr. 2693

Daarnaast stellen de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA verschillende vragen over de Europese Blauwe Kaart. De Europese Blauwe Kaart is altijd gericht geweest op de toegang en het verblijf van hooggekwalificeerde arbeidsmigranten. Dat geldt voor de huidige richtlijn, voor het Commissievoorstel van 2016 en voor het uiteindelijke voorstel tot herziening, waar het Comité van Permanent Vertegenwoordigers op vrijdag 21 mei jl. mee heeft ingestemd. De inspanningen van de Commissie om de Blauwe Kaart uit te breiden en toegankelijker te maken vonden dan ook plaats binnen dit kader. U kunt daarbij denken aan een inclusiever toepassingsbereik (o.a. het niet langer uitsluiten van seizoenswerkers en statushouders), flexibilisering van het salariscriterium en het erkennen van vaardigheden en beroepservaring. Het kabinet heeft deze inspanningen, voor zover conform BNC-fiche, actief ondersteund en is dan ook positief over de nieuwe (concept)richtlijn.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Op dit moment liggen er op EU-niveau geen plannen voor om de Europese Blauwe Kaart uit te breiden zodanig dat derdelanders met een lager opleidingsniveau en/of lagere inkomens er gebruik van zouden kunnen maken. Evenmin is sprake van een separate, EU-brede vergunning voor deze groep. Het kabinet acht arbeidsmigratie in beginsel een nationale competentie. Het Nederlandse arbeidsmigratiebeleid heeft tot doel om de arbeidsmigratie zodanig af te stemmen op de concrete behoefte van de arbeidsmarkt dat verdringing van prioriteitgenietend aanbod wordt voorkomen. Daarnaast richt het arbeidsmigratiebeleid zich expliciet op het toelaten van arbeidskrachten die bijdragen aan de Nederlandse kenniseconomie en de (kennis)economie, innovatieve slagkracht en concurrentiepositie van Nederland versterken. Eventuele nieuwe Commissievoorstellen zal het kabinet in dit licht beoordelen.

Het doel van de Wet Arbeid Vreemdelingen is het afstemmen van arbeidsmigratie op de concrete behoefte op de arbeidsmarkt. De regelgeving biedt derhalve nu al de ruimte om, indien er geen prioriteitgenietend aanbod is, een tewerkstellingsvergunning te verlenen.

Het oprichten van een 'commissie voor arbeidsmigratie' en het laten meepraten van verschillende belanghebbenden over het arbeidsmigratiebeleid is een van de aanbevelingen in de onlangs gepubliceerde ACVZ notitie 'naar een brede welvaartsbenadering in het arbeidsmigratiebeleid'. Het kabinet vindt de suggestie van de ACVZ om te kijken naar arbeidsmigratie vanuit een brede welvaartsbenadering interessant. Arbeidsmigratie kan namelijk niet los gezien worden van vraagstukken over huisvesting, onderwijs, integratie, eerlijk werk (voorkomen van arbeidsuitbuiting) en draagvlak binnen de samenleving. Tijdens de plenaire vergadering op 16 juni 2021 aangaande de herziening van de WAV (Wet Arbeid Vreemdelingen) is in de Tweede Kamer een motie ingediend door de heer van Weyenberg (D66) en mevrouw Maatoug (GroenLinks). In deze motie verzoeken zij de regering te verkennen welke rol een brede adviescommissie kan vervullen in het vaststellen van sectoren en beroepen waar tekorten zich voordoen en arbeidsmigranten nodig zijn. Na stemming op 22 juni is deze motie aangenomen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie uiten hun zorgen over de mate van betrokkenheid van de nationale parlementen. Ten aanzien van de wetgevingsvoorstellen geldt het algemene Europese wetgevingstraject, waarbij de nationale parlementen een duidelijke rol hebben. Het kabinet zal zich er ook voor inspannen dat beide

Kamers tijdig worden geïnformeerd en betrokken, onder andere door middel van de Geannoteerde Agenda's en verslagen van bijvoorbeeld de JBZ-raden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Het kabinet is het met de leden van de D66-fractie eens dat een van de belangrijkste knelpunten de gebrekkige toepassing en implementatie van het Europees asiel- en migratieacquis is. Echter, daarnaast is ook het huidige acquis voor verbetering vatbaar. De voorstellen onder het Pact bieden hier, zoals uw fractie kan lezen in de BNC-fiches³, goede aanknopingspunten voor.

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Screeningsprocedures, grensprocedures, terugkeer en verplichtingen VN-vluchtelingenverdrag

In reactie op de zorgen van de leden van de D66-fractie, benadrukt het kabinet dat de voorgestelde screening en grensprocedure niet in strijd zou zijn met het VN Vluchtelingenverdrag. UNHCR heeft in reactie op de voorstellen van de Commissie ook een zienswijze gedeeld op het inrichten van een grensprocedure.⁴ Daarin benadrukt UNHCR dat grensprocedures mogelijk moeten zijn zolang deze eerlijke waarborgen hebben en internationaal en Europees recht respecteren, waaronder het principe van non-refoulement.

Personen die niet de juiste documenten hebben voor grensoverschrijding dienen in beginsel geen toegang krijgen tot het Schengengebied. Dit vloeit voort uit de Schengengrenscodes. Wanneer betrokkene asiel wilt aanvragen, blijft dat ook in de grensprocedure mogelijk. Dat recht wordt niet geschonden. Als de aanvraag niet-ontvankelijk is, of kwalificeert voor een afwijzing in een versnelde procedure, volgt de beslissing in de grensprocedure. Als blijkt dat een aanvraag een langere behandeling vergt, krijgt de aanvrager, volgens het voorstel van de Commissie, na twaalf weken alsnog toegang tot het grondgebied om het verdere verloop van de procedure af te wachten. Het blijft aldus een individuele toets met de waarborgen die horen bij een zorgvuldige procedure.

Grens- en screeningsprocedure voor groepen in kwetsbare situaties en 'gender mainstreaming' beleid

Ten aanzien van asiel is het uitgangspunt een individuele beoordeling van asiolverzoeken, waarbij ook oog is voor individuele kenmerken als gender. Daarnaast in de insteek van de Europese Commissie dat een verkorte procedure niet voor bepaalde groepen geschikt is. Hieronder vallen bepaalde kwetsbare groepen waarbij ook genderidentiteit een rol kan spelen.

Verder vragen de leden van de D66-fractie naar de capaciteit aan de buitengrens om deze grensprocedures in de praktijk te brengen. Korthedshalve wordt verwezen naar het eerdere antwoord op gelijklopende vragen van de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA.

Draagvlak humane en rechtvaardige opvang

Het kabinet deelt de analyse van het Sociaal Cultureel Planbureau en van de leden van de D66-fractie. In Nederland is sprake van ruim draagvlak voor de opvang van personen die vluchten voor politiek geweld of vervolging. Tegelijkertijd constateert het kabinet dat het draagvlak onder druk staat als gevolg van de steeds meer gemengde instroom, waaronder met name de komst

³ Kamerstukken II 2020-2021, 22112 nr. 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964.

⁴ <https://www.refworld.org/docid/5f8838974.html>

van een groeiend aantal irreguliere migranten dat op lokaal niveau overlast veroorzaakt in de asielopvang en daarbuiten. Daarom is het van belang dat de voorstellen van de Commissie bijdragen aan het zo snel mogelijk versterken van de bescherming van zij die daadwerkelijk recht hebben op internationale bescherming en wordt voorkomen dat van deze procedures misbruik wordt gemaakt. Daarom is het essentieel dat in de toekomst zo snel mogelijk onderscheid wordt gemaakt tussen zij die wel voor bescherming in aanmerking komen, en zij die dat niet doen en dienen terug te keren.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Search and rescue en push backs – belang van monitoring

Het kabinet deelt de zorgen van de leden van de D66-fractie over de aanhoudende berichtgeving over pushbacks. Het kabinet beschikt echter niet over eigenstandige informatie om vast te stellen wat er daadwerkelijk aan betreffende buitengrenzen gebeurt. Lidstaten zijn zelf primair verantwoordelijk voor de uitvoering van grenstoezicht. Het onderscheppen van schepen van mensensmokkelaars is internationaalrechtelijk geoorloofd en noodzakelijk voor de bewaking van onze gemeenschappelijke buitengrenzen. Voorop staat dat optreden aan de grens, ongeacht de complexe omstandigheden waaronder dat plaatsvindt, de fundamentele rechten respecteert en ook voor het overige in lijn moet zijn met internationale wet- en regelgeving. Het is dan ook belangrijk dat er serieuze opvolging wordt gegeven aan beschuldigingen van pushbacks. In verschillende bilaterale contacten met andere lidstaten en de Europese Commissie worden de zorgen van het kabinet en uw Kamer overgebracht. Dit zal het kabinet blijven doen. De Europese Commissie, als hoeder van de verdragen, is verdragsrechtelijk verantwoordelijk voor het tot de orde roepen van lidstaten die het EU acquis niet naleven. De Europese Commissie volgt berichtgeving over incidenten nadrukkelijk en geeft zo nodig opvolging.

Ten aanzien van de positie van ngo's en voorstellen uit het pact verwijst het kabinet uw Kamer graag naar de BNC-fiches die uw Kamer zijn toegezonden.⁵ Er zijn reeds diverse monitoringssystemen in werking ten aanzien van grensbeheer aan de buitengrenzen van de Europese Unie. Met het Schengenevaluatiemechanisme worden lidstaten geëvalueerd op de toepassing van het Schengenacquis, waaronder de naleving van fundamentele rechten. Zoals door de Europese Commissie in het nieuwe Migratiepact is aangekondigd, maakt een herziening van de verordening voor het Schengenevaluatiemechanisme deel uit van de recent gepresenteerde Schengenstrategie. Het kabinet is van mening dat het onderdeel dat ziet op naleving van fundamentele rechten steviger kan worden opgenomen in het mechanisme. In dat kader heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de grotere rol die fundamentele rechten moeten gaan spelen in het Schengenevaluatiemechanisme, zoals voorgesteld in de nieuwe Schengenstrategie, verwelkomd. Hierbij is ook een grotere rol voor het grondrechten agentschap voorzien. Daarnaast zijn er vanuit de Europese grens- en kustwacht verordening (2019/1896) diverse rapportage- en monitoringsmechanismen om ervoor te zorgen dat de grondrechten binnen de Frontex operaties kunnen worden gewaarborgd, zoals een grondrechtenfunctionaris, een adviesforum, toezichthouders voor de grondrechten en klachten- en rapportagemechanismen. Bovendien geldt dat in alle lidstaten

⁵ Zie bijvoorbeeld het fiche over de mededeling van de Commissie 'Richtsnoeren van de Commissie voor de uitvoering van de EU-regels inzake de omschrijving en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf', Tweede Kamer, 2020-2021, 22 112 nr. 2964.

(onafhankelijke) toezichthouders zijn ingesteld, zoals Nationale Ombudsmannen en op Europees niveau, de Europese Ombudsman.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Opvang in de regio en samenwerking met derde landen

De meerderheid van de vluchtelingen wordt opgevangen in buurlanden van het land van herkomst. Uiteindelijk is opvang en bescherming in de regio de meest wenselijke optie, ook voor vluchtelingen zelf. Zodra de situatie het toelaat, kunnen zij spoedig terugkeren naar het land van herkomst om daar hun bestaan op te bouwen. Het kabinet is het eens met de leden van de D66-fractie dat opvang en bescherming in de regio grote druk voor deze landen met zich meebrengt. Lokale integratie blijkt voor het merendeel van de vluchtelingen een enorme uitdaging en een onzeker proces, gezien sociaaleconomische en culturele spanningen, politieke barrières en de moeilijke situatie in verschillende opvanglanden die tevens worstelen met de impact van COVID-19 en klimaatverandering. De noden blijven het hulpaanbod overstijgen en COVID-19 maakt sommige positieve ontwikkelingen van de afgelopen jaren weer ongedaan.

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

De Nederlandse bijdrage aan opvang in de regio maakt in dergelijke moeilijke omstandigheden een wezenlijk verschil voor veel mensen, o.a. via het Prospects partnerschap dat bijdraagt aan de beoogde transformatie naar een meer ontwikkelingsgerichte aanpak van ontheemding. Ook middels hervestiging draagt Nederland bij aan het verlichten van de druk.

Het kabinet neemt met andere woorden verantwoordelijkheid in de relatie met betreffende derde landen om druk te verlichten. Die solidariteit draagt bij aan versterkte beleidsdialoog en (migratie)samenwerking. Dat neemt niet weg dat de situatie in regio's van herkomst precair is en om duurzame oplossing vraagt om o.a. toenemende armoede, doorreis en destabilisatie van opvanglanden te voorkomen.

Zoals genoemd in een recente brief⁶ aan de Tweede Kamer en in de jaarlijkse rapportage⁷ blijkt dat we als Nederland resultaten behalen en voortgang boeken op het gebied van opvang in de regio. Tegelijkertijd vragen de (toenemende) noden ook om een Europese aanpak: de EU heeft een grotere slagkracht en een breder instrumentarium ter beschikking. Naast de bilaterale inspanningen zet Nederland daarom ook in op opvang in de regio via de EU, namelijk de EU faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FRIT), het EU noodfonds voor de Syrië regio en het EU noodfonds voor Afrika. De beide noodfondsen houden eind 2021 op te bestaan, maar activiteiten kunnen nog doorlopen tot 2024. Onder het nieuwe Meerjarige Financiële Kader (2021-2027) van de EU is financiering voor opvang in de regio o.a. beschikbaar via het EU Instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI). Indicatief 10% van de NDICI fondsen wordt ingezet voor migratie en gedwongen ontheemding, alsook grondoorzaken indien deze inzet direct gericht is op specifieke uitdagingen gerelateerd aan migratie en gedwongen ontheemding. Daarnaast is - mede door inzet van Nederland - in de NDICI-verordening voorzien in een *flexible funding mechanism* waarmee gedurende de looptijd van het MFK kan worden ingespeeld op nieuwe uitdagingen m.b.t. migratie en ontheemding. Nederland is in contact

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/25/kamerbrief-inzake-voortgang-opvang-in-de-regio>

⁷ <https://www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/#/themes/prospects-for-refugees-and-migration-cooperation>

met de Europese Commissie en gelijkgezinde EU-lidstaten over mogelijkheden voor voldoende en adequate financiering voor opvang in de regio. De Europese Raad verzocht in maart jl. de Europese Commissie om een voorstel voor te leggen voor de voortzetting van de financiering voor Syrische vluchtelingen in Turkije, evenals in Jordanië, Libanon en andere delen van de regio. Het kabinet staat positief tegenover vervolgfianciering voor het FRIT en streeft naar maximale financiering uit de EU-begroting hiervoor.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Het kabinet hecht waarde aan transparantie over financieringsstromen en verwelkomt de verschillende rapportages van de Europese Commissie. Jaarlijks rapporteert de Europese Commissie over de overkoepelende resultaten die middels het externe financieringsinstrumentarium zijn bereikt. Bij deze rapportages zijn ook financiële gegevens gevoegd. In de jaarlijkse Kamerbrief over EU-ontwikkelingssamenwerking⁸ wordt ingegaan op deze rapportage. Tevens rapporteert de Europese Commissie over de verschillende trustfondsen.

De Europese Commissie legt voorstellen voor projecten en programma's in partnerlanden voor aan de Lidstaten in de comités voor extern beleid. Voorafgaand aan dergelijke bijeenkomsten deelt de Europese Commissie zogenaamde *action-documents* met Lidstaten. Nederland dringt er bij de Europese Commissie op aan dat ook tijdens de looptijd van programma's adequate informatie beschikbaar is over deze programma's. Nederland verwelkomt in dit licht het feit dat de Europese Commissie in 2019 de website *EU Aid Explorer* heeft gelanceerd, een gebruiksvriendelijke online *tool* waarmee informatie kan worden verkregen over zowel ontwikkelingssamenwerking door de EU als door haar lidstaten.⁹

Mogelijkheid voor legale migratie

In reactie op de vragen van de D66-fractie inzake de voorstellen van de Europese Commissie inzake legale migratie, wijst het kabinet erop dat de Commissie reeds in de mededeling inzake het Migratiepact van 23 september 2020 heeft aangekondigd met aanvullende voorstellen te komen op het gebied van legale migratie. Wanneer dat het geval is, zal uw Kamer daar via de gebruikelijke weg over worden geïnformeerd.

Voor het kabinet is een belangrijke voorwaarde bij verdere uitwerking van dergelijke initiatieven dat het nationale beleid inzake arbeidsmigratie uit derde landen leidend is en lidstaten binnen een Europees kader hun eigen afwegingen op het gebied van legale migratie kunnen maken. Daarbij merkt het kabinet op dat de inzet van de Commissie op het aantrekken van talent en kennis grotendeels in lijn is met het kennismigratiebeleid van Nederland. Het kabinet is daarom in beginsel positief over de initiatieven van de Commissie ten aanzien van legale migratie.

Mochten concrete maatregelen worden uitgewerkt voor de migratie-samenwerking en het opbouwen van een relatie met derde landen door middel van legale migratie, dan zet het kabinet in op pilots binnen bestaande kaders. Legale migratie, als onderdeel van een brede integrale aanpak, kan dan als strategisch instrument worden ingezet om irreguliere migratie tegen te gaan en samenwerking op terugkeer te bevorderen. Het is aan een volgend kabinet om zich uit te spreken over meer legale (arbeids-) migratieroutes.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/26/kamerbrief-inzake-jaarlijkse-brief-over-eu-ontwikkelingssamenwerking>

⁹ <https://euaidexplorer.ec.europa.eu/>

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

Met verwijzing naar de beantwoording van eerdere vragen, verzoeken de leden van de PVV-fractie nogmaals om een uitputtende lijst van concrete elementen die de tekortkomingen in het huidige systeem adresseren. Het kabinet acht het niet nodig hierop in te gaan. In de BNC-fiches over de verschillende voorstellen is het kabinet reeds ingegaan op de vraag welke elementen uit de voorstellen van de Commissie in lijn zijn met het kabinetsstandpunt.¹⁰

De leden van de PVV-fractie vragen voorts of het niet realiseren van de inzet van het kabinet aanleiding is om "van dit Pact af te zien." Het kabinet wijst erop dat er wat het kabinet betreft geen sprake is van één geheel aan voorstellen waarmee wel of niet moet worden ingestemd. Duidelijk is wel dat verschillende voorstellen nauw met elkaar zijn verweven. Desalniettemin is het kabinet geen voorstander van een volledige pakketbenadering en zal het de individuele voorstellen dan ook op individuele basis beoordelen. In het geval dat een uitonderhandeld compromis wat Nederland betreft onvoldoende is, ligt het in de rede dat Nederland daar niet mee zal instemmen. Wel is opgemerkt dat wetgeving op JBZ-terrein kan worden aangenomen met een gekwalificeerde meerderheid. In voorkomend geval betekent dit dat Nederland of een of meer andere lidstaten zouden kunnen worden overstemd en de wetgeving alsnog aangenomen. Echter, in de praktijk wordt gehecht aan een zo groot mogelijk draagvlak en wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de diverse gevoeligheden van Lidstaten, ook om zeker te stellen dat het uiteindelijke compromis door alle lidstaten wordt uitgevoerd.

Tot slot vragen de leden van de PVV-fractie kortgezegd of het vergroten van de opvangcapaciteit in de EU in het belang is van Nederland. Wanneer alle lidstaten in hun nationale systemen beschikken over voldoende capaciteit om asiel en migratie beter te beheersen, inclusief asielzoekers en statushouders beter op te vangen en secundaire migratie te voorkomen, ligt het in de rede dat asielzoekers en irreguliere migranten minder snel geneigd zijn om naar Nederland door te reizen. Naar verwachting zal de asielinstroom in Nederland dan dalen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen o.a. naar de voorstellen op het gebied van solidariteit. Doel van de voorstellen van de Commissie is om een balans te vinden bij de verdeling van verantwoordelijkheid en solidariteit tussen de lidstaten. De noodzaak om een systeem te hebben waarmee wordt bepaald welke lidstaat verantwoordelijk is voor welke asielaanvragen blijft bestaan. Dit vindt het kabinet ook noodzakelijk. Daarnaast introduceert de Commissie een solidariteitsmechanisme om de druk op lidstaten te verlichten die disproportionele migratiedruk ervaren. Indien een lidstaat daar behoefte aan heeft, kan deze, onder voorwaarden, operationele ondersteuning krijgen van EASO en Frontex.

Het kabinet ziet een meerwaarde in Europese terugkeerafspraken met belangrijke herkomst- en transitlanden en is het met de aan het woord zijnde leden eens dat Europese gezamenlijkheid op dit terrein van groot belang is. Juist door samen te werken kunnen EU-Lidstaten een krachtiger signaal afgeven dan een enkele Lidstaat. Het kabinet zal zich dan ook blijven inzetten voor gezamenlijk optreden in EU-verband.

¹⁰ Kamerstukken II 2020-2021, 22112 nr. 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964

Zoals bij u bekend pleit het kabinet al langere tijd voor brede Europese partnerschappen met landen van herkomst, transit en opvang. Over de gewenste inhoud en opzet is uw Kamer o.a. geïnformeerd in het BNC-fiche inzake de overkoepelende mededeling van de Commissie over het asiel- en migratiepact. Het kabinet is van mening dat in de relatie van de EU met belangrijke herkomst- en transitlanden, alle relevante instrumenten, waar opportuun, ingezet kunnen worden om de brede migratiesamenwerking, en daarbij ook de terugkeersamenwerking, te versterken. Hierbij is maatwerk per land en regio, verbeterde coördinatie en een stapsgewijze uitvoering van deze aanpak essentieel om resultaten te boeken.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685

Nederland werkt nauw samen met andere EU-lidstaten, de Europese Commissie en haar agentschappen en overlegt in diverse Europese gremia die zich toeleggen op de terugkeersamenwerking om zodoende te leren van de diversiteit in aanpak van verschillende lidstaten richting derde landen. Uit deze wisselwerking worden lessen getrokken om de terugkeersamenwerking en –afspraken met derde landen in EU-verband en vanuit individuele EU-lidstaten te verbeteren.

Om terugkeersamenwerking met derde landen te bevorderen, wil de Europese Commissie effectief gebruik maken van nieuwe en bestaande instrumenten. Daarbij kunnen alle instrumenten, inclusief visamaatregelen en handel en ontwikkelingssamenwerking, worden ingezet om samenwerking te bevorderen. Artikel 25bis van de EU Visumcode biedt bijvoorbeeld al de mogelijkheid om zowel positieve als negatieve visummaatregelen te nemen.

Voorts vragen de leden van de ChristenUnie-fractie naar het Canadese systeem. Het systeem dat Canada door de jaren heen heeft ontwikkeld is mede bepaald door de ligging van het land, waardoor irreguliere, 'spontane' migratie slechts beperkt plaatsvindt. Dat merkte professor Koopmans in zijn inbreng ook op. Ik begrijp zijn inbreng zo dat hij het Canadese model naar voren heeft gebracht in het kader van mogelijkheden om te voorkomen dat mensen gevaarlijke reizen naar de EU hoeven te maken.

De integrale migratieagenda van dit (demissionair) kabinet¹¹ is erop gericht om meer grip te krijgen op de migratiestromen en om zoveel mogelijk te voorkomen dat mensen zich genooddaakt zien om via gevaarlijke reizen met inschakeling van criminele mensensmokkelnetwerken hun heil elders te zoeken. Deze aanpak is vooreerst gericht op het verbeteren en ondersteunen van opvang in de regio. Hervestiging is een middel om de opvang in de regio te ontlasten door kwetsbare vluchtelingen een gecontroleerde weg naar bescherming in de EU te bieden. Enkel inzetten op hervestiging, dat alleen ziet op vluchtelingen, zou eraan voorbij gaan dat de huidige migratiestromen naar de EU bestaan uit een mix van migranten, asielzoekers en vluchtelingen, die nog maar in een minderheid van gevallen in aanmerking komen voor rechtmatig verblijf. De integrale migratieagenda van het kabinet beoogt daarom door inzet op alle zes de pijlers¹² een totaal aanpak te bieden met in acht name van deze mix in migratiestromen.

¹¹ Zie onder meer Brief aan de Eerste Kamer inzake Voortgang Integrale Migratieagenda d.d. 11 januari 2021.

¹² Zes pijlers: 1. Voorkomen irreguliere migratie, 2. Versterken opvang en bescherming voor vluchtelingen en ontheemden in de regio, 3. Solidair en solide asielstelsel binnen de Europese Unie en Nederland, 4. Minder illegaliteit, meer terugkeer, 5. Bevorderen legale migratieroutes, 6. Stimuleren integratie en participatie.

Daarnaast vragen de aan het woord zijnde leden naar de toepassing van de langdurig ingezetenen-status. Wanneer in Nederland een vreemdeling na vijf jaar legaal verblijf een aanvraag doet voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd toetst de IND ambtshalve of de vreemdeling in aanmerking komt voor de EU-status van langdurig ingezetene, ongeacht of hij deze heeft aangevraagd. Wanneer hij aan de voorwaarden voldoet, ontvangt hij deze status. Als hij niet aan de voorwaarden voldoet, toetst de IND of de vreemdeling in aanmerking komt voor de nationale vergunning voor onbepaalde tijd. In die zin geeft de IND prioriteit aan de EU-status van de langdurig ingezetene boven de nationale verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd.

In reactie op de zorgen van de fractie van de ChristenUnie, benadrukt het kabinet dat de toegang van rechtsbijstand, en rechtsmiddelen te allen tijde zal moeten worden gewaarborgd.

Tot slot, vragen de leden van de ChristenUnie-fractie of in de voorstellen voldoende ruimte is voor een ruimhartige benadering van de meest kwetsbare groepen vluchtelingen. Het kabinet ziet in de voorstellen van de Commissie geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de ruimte van individuele Lidstaten zou worden aangepast of dat waarborgen worden afgezwakt. Het uitgangspunt van het Europese asielacquis is en blijft het VN Vluchtelingenverdrag.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale
Migratie

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3338685